

Rättsavdelningen
Promemoria

Ändringar i kyrkoordningen m.m. beslutade under år 2023

Promemorians huvudsakliga innehåll

Detta material beskriver 2023 års kyrkomötes beslut om ändringar i kyrkoordningen och andra Svenska kyrkans bestämmelser som har beslutats av kyrkomötet samt de närmare bestämmelser som har beslutats av kyrkostyrelsen under år 2023.

Materialet är avsett att underlätta för den som på ett enkelt sätt vill veta vilka ändringar som har beslutats och var det är möjligt att hitta mer information om motiven bakom besluten.

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Kyrkoordningen.....	3
1.2	Andra Svenska kyrkans bestämmelser	3
1.3	Kommentarer till bestämmelser.....	4
1.4	Förkortningar	4
2	Ändrade bestämmelser	5
2.1	Domkyrkans ställning i Svenska kyrkan	5
2.2	Handläggningsregler i domkapitlet m.m.	5
2.2.1	Justeringar av domkapitlets beslutsförhet	5
2.2.2	Förutsättningarna för deltagande på distans i domkapitlet och de nationella nämnderna.....	6
2.2.3	Slopat krav på egenhändigt undertecknande	6
2.2.4	Handläggningen i domkapitlet.....	7
2.3	Förbud att röja uppgifter vid rekrytering	7
2.4	Indelningsfrågor.....	7
2.5	Valfrågor.....	8
2.6	Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II.....	9
2.7	Upphävande av beslut om användning av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet	9
2.8	Ändring av beslut om användningen av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning.....	9
2.9	Ändring av bestämmelser för församlingars och stifts årsredovisning.....	10
2.10	Clearingbelopp m.m. för 2024.....	10

1 Inledning

Detta material beskriver 2023 års kyrkomötes beslut om ändringar i kyrkoordningen och andra Svenska kyrkans bestämmelser som har beslutats av kyrkomötet samt de närmare bestämmelser som har beslutats av kyrkostyrelsen under år 2023. Materialet är avsett att underlätta för den som på ett enkelt sätt vill veta vilka förändringar som har beslutats och i tillämpliga delar, var det är möjligt att hitta mer information om motiven bakom besluten. Mer information om *juridik och kyrkorätt* finns under *verksamhetsstöd* på Kornet. Där finns även en portal till kyrkans regelverk.

1.1 Kyrkoordningen

Kyrkoordningen är det grundläggande dokumentet i det inomkyrkliga regelsystemet, Svenska kyrkans gemensamma stadgar. Den beslutas av kyrkomötet, som är Svenska kyrkans högsta beslutande organ (6 § lagen [1998:1591] om Svenska kyrkan och 10 kap. 1 § kyrkoordningen).

1.2 Andra Svenska kyrkans bestämmelser

Kyrkomötet beslutar också om vissa andra bestämmelser utöver kyrkoordningen. Det gäller främst beslut om gudstjänstböcker och instruktioner m.m. som gäller för arbetet på den nationella nivån. Beslut av kyrkomötet meddelas genom kyrkomötets skrivelser (KmSkr).

I kyrkoordningen anges att även kyrkostyrelsen får besluta om bestämmelser på några särskilt angivna områden. Det är då fråga om mer detaljerade bestämmelser av tillämpningskaraktär.

Ändringar i kyrkoordningen, andra bestämmelser beslutade av kyrkomötet och bestämmelser beslutade av kyrkostyrelsen ges ut i en årsvis och kronologiskt ordnad serie benämnd Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB). I denna finns alla bestämmelser som kyrkomötet eller kyrkostyrelsen har utfärdat.

När kyrkomötet beslutar om t.ex. ändringarna i kyrkoordningen utfärdas en SvKB om ändring i kyrkoordningen. Denna SvKB görs känd genom att den publiceras på webbplatsen för Svenska kyrkans bestämmelser, under rubriken ”Alla bestämmelser” på [Alla bestämmelser - Svenska kyrkan](#).

När nya eller ändrade bestämmelser träder i kraft publiceras dessa i ett särskilt dokument på kyrkoordningens webbplats. Dessa benämns gällande. Med detta menas att där finns information om alla gällande bestämmelser och i dess gällande lydelse.

I de fall det rör sig om bestämmelser där det har skett ändringar finns ett samlat dokument (en s.k. konsoliderad version). Detta är exempelvis fallet med kyrkoordningen. I sådana dokument anges inledningsvis till och med vilken SvKB som ändringar har införts. Ändringar i paragrafer markeras genom att SvKB-numret för ändringsbestämmelsen anges inom parentes efter paragrafen. Om det inte finns någon parentes efter en paragraf kan det betyda att den inte har ändrats sedan bestämmelserna ursprungligen utfärdades. Det kan också betyda att hela avdelningen, eller kapitlet, som paragrafen finns i, har ersatts och att den inte har ändrats sedan dess. Om

ett kapitel eller en avdelning har ersatts anges detta med en fotnot vid avsnitts- eller kapitelrubriken.

www.svenskakyrkan.se/kyrkoordningen

1.3 Kommentarer till bestämmelser

När kyrkostyrelsen föreslår ändringar i bestämmelser till kyrkomötet finns ofta ett särskilt avsnitt i kyrkostyrelsens skrivelse till kyrkomötet som förklarar hur en paragraf ska tolkas och tillämpas. Skrivelserna publiceras på kyrkomötets webbplats www.svenskakyrkan.se/kyrkomotet.

Kyrkostyrelsen kan också utfärda en särskild kommentar till paragrafer i en viss SvKB som styrelsen utfärdar. Det förekommer mer sällan. Kommentarer publiceras på samma sida som den berörda bestämmelsen under rubriken Alla bestämmelser (se ovan) och på sidan www.svenskakyrkan.se/kyrkoordningen.

1.4 Förkortningar

KmSkr	Kyrkomötets skrivelse
KsSkr	Kyrkostyrelsens skrivelse
SvKB	Svenska kyrkans bestämmelser
F	Förvaltarskapsutskottet
TU	Tillsyns- och uppdragsutskottet
O	Organisationsutskottet
G	Gudstjänstutskottet

2 Ändrade bestämmelser

2.1 Domkyrkans ställning i Svenska kyrkan

Berörda bestämmelser: 6 kap. 4 §, 40 kap. 3 och 4 §§, 57 kap. 5 § kyrkoordningen, samt inledningen till kyrkoordningens tionde avdelning

Förarbeten: KsSkr 2023:4, F 2023:1, KmSkr 2023:4

Ändringsbestämmelse: SvKB 2023:5

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Genom ändringen i 6 kap. 4 § kyrkoordningen införs ett nytt femte stycke där det understryks att stiftens ska beakta domkyrkans roll som stiftskatedral som en särskild resurs och verka för stiftskatedralen som en konkret gestaltning av Svenska kyrkan som episkopal kyrka, i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Genom tillägget i inledningen till kyrkoordningens 10:e avdelning tydliggörs domkyrkans särskilda ställning som stiftets katedral. Även tillägget i 40 kap. 3 § andra stycket tydliggör domkyrkans roll som biskopens kyrka och stiftens katedral. Vidare framgår domkyrkoförsamlingens och stiftets, samt i förekommande fall pastoratets, ansvar att verka för att domkyrkan kan fungera som församlingskyrka och stiftskatedral.

Genom den nya bestämmelsen i andra stycket i 57 kap. 5 § kyrkoordningen ska domkyrkoförsamlingarna särskilt redovisa hur domkyrkans funktion som församlingskyrka och stiftskatedral kommer till uttryck i församlingsinstruktionen. Genom tillägget i 57 kap. 5 § första stycket kyrkoordningen framgår att förslaget till ovan nämnda redovisning ska utarbetas i samråd med stiftet. Av tillägget i 40 kap. 4 § andra stycket kyrkoordningen framgår den rätt som tillkommer biskopen eller en av denne utsedd företrädare, att delta med yttrande- och förslagsrätt samt få sin mening antecknad i protokollet när en domkyrkoförsamling eller pastorat avgör ärenden beträffande redovisning av domkyrkans funktion i enlighet med de nya kraven för församlingsinstruktionen.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2024.

2.2 Handläggningsregler i domkapitlet m.m.

Berörda bestämmelser: 9 kap. 5 §, 57 kap. 9 och 12 §§, 58 kap. 4 och 10 §§, 9 kap. 5 c §, 14 kap. 4 a §, 15 kap. 4 a §, 57 kap. 21–24 §§ 58 kap. 4 och 8 §§ kyrkoordningen

Förarbeten: KsSkr 2023:4, TU 2023:1, KmSkr 2023:9

Ändringsbestämmelse: SvKB 2023:6

Ikraftträdande: 1 januari 2024

2.2.1 Justeringar av domkapitlets beslutsföret

I 9 kap. 5 § kyrkoordningen finns regler om domkapitlets beslutsföret. Ändringen i bestämmelsens andra stycke innebär att det uttryckligen framgår att en lagfaren ledamot eller dennes ersättare kan tjänstgöra som ordförande vid handläggning av ärenden om prövning av obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst och vid

överklagande (31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, och 58 kap. kyrkoordningen) om både ordföranden och vice ordföranden har förhinder. Sedan tidigare gäller att den lagfarne ledamoten eller dennes ersättare kan tjänstgöra som ordföranden i när det gäller ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§ alltså i ärenden om så kallad beslutsprövning. Förändringen i 9 kap. 5 § tredje stycket kyrkoordningen innebär ingen ändring i sak, utan är framförallt en språklig förenkling som följer av ändringen i andra stycket. Numera kan den lagfarne ledamoten eller dennes ersättare vara tjänstgörande ordförande när ordförande eller vice ordförande har förhinder vid samma ärendetyper som denne ledamot ska vara beslutande i.

2.2.2 Förutsättningarna för deltagande på distans i domkapitlet och de nationella nämnderna

I de nya bestämmelserna i 9 kap. 5 c §, 14 kap. 4 a §, 15 kap. 4 a § samt 16 kap. 4 a § kyrkoordningen framgår att deltagande på distans får ske och vad som gäller för ett sådant deltagande vid sammanträden i domkapitlet, Ansvarsnämnden, Valprovsnämnden respektive Överklagandenämnden. För samtliga organ gäller att deltagande på distans endast får ske om respektive organ beslutat att tillåta sådant deltagande. Av de respektive organens beslut ska också framgå i vilken utsträckning sådant deltagande ska vara tillåtet. Ansvarsnämnden, Valprovsnämnden och Överklagandenämndens beslut ska också ange på vilket sätt deltagande på distans får ske. För domkapitlet stadgas i 9 kap. 5 c § första stycket kyrkoordningen att deltagande på distans sker genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagande kan se och höra varandra och delta på lika villkor. Ledamot i ovan nämnda organ, som deltar på distans, ska anses som närvarande vid sammanträdet.

Av 9 kap. 5 c § andra stycket kyrkoordningen framgår att det krävs synnerliga skäl för deltagande på distans vid sammanträde då någon ska höras inför domkapitlet eller då beslut ska fattas i ärende om prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I 14 kap. 4 a § andra stycket kyrkoordningen stadgas att synnerliga skäl krävs för deltagande på distans vid sammanträde då någon ska höras inför Ansvarsnämnden eller då beslut ska fattas i ärende om att förklara biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst.

Av 16 kap. 4 a § andra stycket kyrkoordningen framgår att synnerliga skäl krävs för deltagande på distans vid sammanträde då någon ska höras inför Överklagandenämnden. För deltagande på distans vid sammanträde om prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst krävs särskilda skäl.

2.2.3 Slopade krav på egenhändigt undertecknande

Ändringarna 57 kap. 9 § respektive 58 kap. 4 § kyrkoordningen innebär att kravet på egenhändigt undertecknande av begäran om beslutsprövning eller överklagande har tagits bort. Av ändringarna i 57 kap. 12 § respektive 58 kap. 10 § kyrkoordningen framgår att en inkommen handling i ärende om beslutsprövning respektive

överklagande ska bekräftas av avsändaren om prövningsinstansen anser att det behövs.

2.2.4 Handläggningen i domkapitlen

De nya bestämmelserna i 57 kap. 21–24 §§ kyrkoordningen består av vissa regler för handläggning av ärenden i domkapitlet om prövning av obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst som tidigare främst framgått i praxis. Av 57 kap. 21 § kyrkoordningen framgår att präst eller diakon ska ges tillfälle att yttra sig över utredningen och ange sin inställning innan ärendet avgörs i sak. Vidare anges att präst eller diakon som begär det ska ges möjlighet att lämna uppgifter muntligen inför domkapitlet om det inte bedöms som uppenbart obehövligt. Av 57 kap. 22 § kyrkoordningen framgår att präst eller diakon har rätt att anlita ett biträde i ärende om obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. Domkapitlet får dock avvisa ett biträde som bedöms vara olämpligt för sitt uppdrag. Enligt 57 kap. 23 § kyrkoordningen får domkapitlets beslut i ärende om obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst inte avse annat eller mer än det som präst eller diakon fått yttra sig över enligt 57 kap. 21 § kyrkoordningen. Beslutet får inte grunda sig på underlag som den berörda prästen inte tagit del av och givits möjlighet att yttra sig över. Enligt 57 kap. 24 § kyrkoordningen ska ärenden om prövning av obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst dokumenteras och sammanställas på ett lämpligt sätt och muntliga uppgifter som tillför ärendet något av betydelse ska dokumenteras. Om domkapitlet anser att det behövs så ska en handling bekräftas av avsändaren.

2.3 Förbud att röja uppgifter vid rekrytering

Berörda bestämmelser: 54 kap. 4 f och 15 §§ kyrkoordningen

Förarbeten: KsSkr 2023:4, TU 2023:2, KmSkr 2023:10

Ändringsbestämmelse: SvKB 2023:7

Ikraftträdande: 1 december 2023

Den nya bestämmelsen i 54 kap. 4 f § kyrkoordningen gör det möjligt att, i ett ärende om anställning av chef för Kyrkokansliet, undanhålla identiteten på den som sökt sådan tjänst. Av ändringen i 54 kap. 15 § kyrkoordningen framgår dock att uppgift om sökandens identitet trots detta får lämnas till vissa organ, till exempel kyrkans organisation för revision, tillsyn och omprövning eller till företrädare för en arbetstagarorganisation eller skyddsombud om uppgifts- eller informationsplikt följer av lag.

Ändringarna träder i kraft den 1 december 2023.

2.4 Indelningsfrågor

Berörda bestämmelser: 37 kap. 6, 6 a, 7, 7 a, 8, 11, 14–19, 29 och 35 §§ kyrkoordningen

Förarbeten: KsSkr 2023:4, O 2023:1, KmSkr 2023:15

Ändringsbestämmelse: SvKB 2023:8

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Den nya lydelsen av 37 kap. 6 § kyrkoordningen innebär att stiftsstyrelsen beslutar om *alla* ändringar i den lokala strukturen, om inte annat framgår av 37 kap. 7 a och 7 b §§. Ändringen innebär att de beslut som tidigare kunnat fattas av kyrkofullmäktige – med fastställelse av stiftsstyrelsen – i stället ska fattas av stiftsstyrelsen. Kyrkofullmäktige har således inte längre någon egen beslutskompetens vad gäller beslut om indelningsändringar. Sammantaget innebär ändringarna i 37:e kapitlet att stiftsstyrelsen beslutar om indelningen av församlingar inom ett stift, samt om bildande, ändring och upplösning av pastorat. Stiftsstyrelsens mandat innefattar även – liksom tidigare varit fallet – beslut avseende sådana mindre ändringar som kan bero på oregelbundenhet i indelningen eller som behövs med hänsyn till fastighetsförhållandena. Om en ändring berör flera stift har dock kyrkostyrelsen fortsatt mandat att besluta om indelningen, enligt 37 kap. 7 a § kyrkoordningen. Likaså kvarstår kyrkostyrelsens mandat enligt 7 b § att fatta beslut om indelningsändringar som beror på att en kommungräns ändras.

Kyrkomötets beslut innebär även att 37 kap. 6 a och 7 §§ kyrkoordningen upphör att gälla. De övriga ändringarna i 37:e kapitlet innebär en anpassning av hänvisningarna med anledning av de nya och de upphörda bestämmelserna.

Ändringarna gäller från och med den 1 januari 2024.

2.5 Valfrågor

Berörda bestämmelser: 38 kap. 21 a, 23 och 46 §§ kyrkoordningen

Förarbeten: KsSkr 2023:4, O 2023:5, KmSkr 2023:17

Ändringsbestämmelse: SvKB 2023:9

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Av tillägget i 38 kap. 21 a § andra stycket kyrkoordningen framgår att den som anmäls som ombud för en nomineringsgrupp skriftligen ska ha godkänt att åta sig uppdraget.

Av ändringen i 38 kap. 23 § tredje stycket kyrkoordningen framgår att en ansökan om registrering av gruppbezeichnung för val till *kyrkomötet* ska ha inkommit till kyrkostyrelsen senast den 15 mars valåret. Sista dag för ansökan har således tidigare lagts med en månad från den 15 april till den 15 mars. Vad gäller registrering av ny gruppbezeichnung för val till *stiftsfullmäktige* respektive *kyrkofullmäktige* kvarstår dock 15 april som sista dag för ansökan.

Ändringen i 38 kap. 46 § fjärde stycket kyrkoordningen innebär att väljare som på grund av *funktionsnedsättning eller liknande* inte kan göra i ordning eller lämna sin röst på föreskrivet sätt får anlita någon som hjälper dem vid röstningen. Bestämmelsen har justerats så att kyrkoordningens reglering avseende vilka väljare som har rätt att få hjälp vid röstningen överensstämmer med vallagen. Den som anser sig behöva hjälp vid röstningen har rätt till detta – oavsett anledning.

Ändringarna gäller från och med den 1 januari 2024.

2.6 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II

Kyrkomötets beslut (SvKB 2023:2) om Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II

Förarbeten: KsSkr 2023:5, G 2023:1, KmSkr 2023:3

Ikraftträdande: Pingstdagen 2024

Beslutet innebär att det har antagits en ny (reviderad) *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II*, som från och med pingstdagen 2024 ersätter nu gällande *Den svenska kyrkohandboken del II*. Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II innehåller gudstjänstordningar för vignings-, sändnings-, mottagnings- och invigningshandlingar.

Ändringen gäller som nämnts ovan från och med pingstdagen 2024.

2.7 Upphävande av beslut om användning av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet

Kyrkomötets beslut (SvKB 2023:3) om upphävande av kyrkomötets beslut (SvKB 2001:13) om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet

Förarbeten: KsSkr 2023:4, G 2023:01, KmSkr 2023:3

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Beslutet innebär att kyrkomötets beslut (SvKB 2001:13) om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet upphävs. SvKB 2001:13 saknar numera betydelse eftersom bestämmelsen avser en provöversättning som sedermera har ersatts av en ny bestämmelse avseende den slutförda översättningen.

Kyrkomötets beslut (SvKB 2001:13) om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet upphörde att gälla vid utgången av 2023.

2.8 Ändring av beslut om användningen av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning

Kyrkomötets beslut (SvKB 2023:4) om ändringar i kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användningen av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning

Förarbeten: KsSkr 2023:4, G 2023:01, KmSkr 2023:3

Ikraftträdande: Pingstdagen 2024

Beslutet om ändring i kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användningen av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning är en konsekvens av beslutet om att anta Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II (SvKB 2023:2) för användning i Svenska kyrkan. Beslutet klargör att 1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln får

användas vid läsningar av texter som finns intagna även i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II.

Ändringen gäller från och med pingstdagen 2024.

2.9 Ändring av bestämmelser för församlingars och stifts årsredovisning

Kyrkostyrelsens beslut (SvKB 2023:1) om ändringar i kyrkostyrelsens beslut (SvKB 2016:10) om bestämmelser för församlingars och stifts årsredovisning
Ikraftträdande: 1 januari 2024

Bestämmelsen har ändrats så att det tydligt framgår att samtliga församlingar och stift vid upprättande av sin årsredovisning ska tillämpa årsredovisningslagen (1995:1554) samt Bokföringsnämndens allmänna råd om årsredovisning och koncernredovisning (BFNAR 2012:1).

Ändringen gäller från och med den 1 januari 2024.

2.10 Clearingbelopp m.m. för 2024

Kyrkostyrelsens närmare bestämmelser: Kyrkostyrelsens beslut (SvKB 2023:10) om clearingbelopp för dop-, vigsel- och begravningsgudstjänster samt konfirmationsersättning m.m.
Ikraftträdande: Den 1 januari 2024

Genom beslutet ersätts kyrkostyrelsens beslut (SvKB 2022:10) om clearingbelopp för dop-, vigsel- och begravningsgudstjänster samt konfirmationsersättning m.m.

Kyrkostyrelsen beslutar årligen om Svenska kyrkans bestämmelser avseende clearingbelopp för dop-, vigsel- och begravningsgudstjänster samt konfirmationsersättning (42 kap. 12 § kyrkoordningen). I kyrkostyrelsens beslut regleras bl.a. vilka clearingbelopp som ska gälla för år 2024. Beslutet innebär vissa ändringar av beloppen i förhållande till vad som gällde för år 2023 och utöver dessa har man vidare tydliggjort att det maximala ersättningsbeloppet för läger med övernattnings eller dagläger för konfirmander motsvarar sju dygn respektive sju dagar.